

Sarkoidose

Sarkoidose er en sygdom som oftest rammer lungerne. Også andre organer kan være involveret: huden, hjertet, lymfeknuderne, milt, lever, bugspytkirtel, øjnene og nervesystemet.

Hvad er sarkoidose?

Sarkoidose er en forureningstilstand i lungerne.

Den kan føre til kroniske svulstlignende ophobninger i lungerne og i sjældne tilfælde til invaliderende sygdom. Sygdommen er en form for bindevævssygdom. Sarkoidose er ikke nogen smitsom sygdom og heller ikke arvelig, men en del patienter har samme vævstype.

Årsager:

Der har været gættet på mange årsager til sarkoidose, men ingen af dem er bevist.

En forstyrrelse af kroppens immunforsvar kan gøre enkelte modtagelige for sygdommen. Det har været antydnet, at et eller flere af de stoffer, som findes i omgivelserne, kan virke som udløser for sygdommen, hvis man indånder dem.

Hvordan angriber sarkoidose?

I almindelighed begynder sarkoidose med symptomer fra hud, lunger, øjne eller led. Lymfekirtlerne hæver, og der kan vise sig unormale skygger på lungerne ved røntgenfotografering.

Ofte er der ingen symptomer, og diagnosen stilles som et tilfældigt fund ved røntgenundersøgelse af brystkassen. De fleste patienter bliver raske uden behandling. Andre trænger til behandling i kortere eller længere tid.

Nogle få patienter bliver varigt invalideret af lunge- og hjertesvigt.

Hvem rammes af sarkoidose?

Alle aldre og begge køn kan få sygdommen. Den er mest udbredt blandt folk i alderen 20-50 år.

Hvordan opdages sygdommen?

De fleste tilfælde opdages ved røntgenfoto af hjerte og lunger af anden årsag. Det kan være nødvendigt at foretage kirurgiske biopsi-prøver, hudprøver og blodprøver for at bekræfte diagnosen.

Er man langvarigt forkølet, bliver kortåndet ved anstrengelse, træt, mister vægt, har ledgener, ser sorte prikker for øjnene og/eller har hævede lymfekirtler bør man søge læge. Alle disse symptomer kan være tegn på begyndende sarkoidose.

Behandling

Da årsagen er ukendt, findes der ingen speciel behandling for sarkoidose. Lægen vil ofte blot observere.

Behandling vil komme på tale, hvis sygdommen tager til, og hvor symptomerne er ekstra generende. I så fald behandles med binyrebarkhormon. Behandlingen er oftest af kortere varighed, sjældent mere end et par år.

Hvis du rammes af sarkoidose bør du:

1. Søge læge allerede ved de første symptomer.
2. Følg lægens råd, når det gælder hyppighed af lægebesøg og brug af medicin.
3. Lade være med at ryge – skadevirkningerne kan blive endnu kraftigere, hvis man har sarkoidose.
4. Undgå forurenede luft. Udsæt dig ikke unødigt for støv eller røg.

Hvordan er prognosen

I de fleste tilfælde god. Hos en lille gruppe kan sygdommen forværres med alvorlig organforandring til følge. Sygdommen kan blusse op senere i tilværelsen, men det ses relativt sjældent.

Bortset fra den helt akutte fase kan livet som regel leves normalt. Man kan i princippet foretage sig alt det, man har det godt med. 2-4 år efter diagnosen er stillet, er det tilrådeligt med kontrol hos lægen.